

Týlové zabezpečení vojsk

Major Vladimír Kutnar

V letošním roce vstupují v platnost nové řády, které řeší nově i některé základní otázky týlového zabezpečení. Stanoví, že úspěšná bojová činnost vyžaduje včasné a všestranné týlové zabezpečení vojsk za každé situace. Proto při řešení bojových úkolů a při svém rozhodování musí velitelé všech stupňů brát v úvahu stupeň možnosti materiálního, technického a zdravotnického zabezpečení a o jeho znalosti se opírat. To předpokládá zvládnout základní otázky řízení týlu a zásady jeho činnosti. Osvětlím některé hlavní problémy týlového zabezpečení v duchu nových řádů.

Vojskový týl tvoří týlové útvary a jednotky se zásobami materiálu, které jsou organicky zařazeny do svazků, útvarů a jednotek. Vysoké tempo boje vyžaduje, aby i vojskový týl byl vysoce pohyblivý, schopný se rychle přemísťovat, nepřetržitě sledovat bojové sledy a v každé situaci je materiálně, technicky a zdravotnický zabezpečovat. Těmto požadavkům současná organizace a vybavení týlových útvarů a jednotek zatím vyhovuje, ale perspektivně bude nutné na stupni prapor a zčásti i útvar kolovou trakci postupně nahrazovat v terénu pohyblivější trakci pásovou.

Pohyblivost týlu je také podmíněna možností vézt s sebou na dopravních prostředcích stanovené zásoby materiálu, jejichž objem je dán kapacitou automobilních jednotek a útvarů (u pluku v průměru 150 tun, u divize 850 tun). Denní spotřeba materiálu je cca 70 % těchto vezených tzv. pohyblivých zásob, které se musí denně doplňovat. Jeden z hlavních úkolů týlu je proto plynulý přísun materiálu i při odtržení zásobovacích základů, poškození přísunových a odsunových komunikací a dlouhodobém pobytu v zamořených prostorech.

Přímým organizátorem práce týlu je zástupce velitele divize (pluku) pro týl. Podle jeho návrhu velitel divize (pluku) ve svém rozhodnutí určuje: přísunové a odsunové cesty, prostor rozmístění týlu a směr jeho přemísťování v boji, množ-

ství a lhůty vytvoření zásob materiálu, normy spotřeby, základní opatření zdravotnického zabezpečení, síly a prostředky vyčleňované pro pomoc týlu.

V souladu s rozhodnutím velitele zpracovává ZT na období stanoveného bojového úkolu zpravidla na mapě „Plán týlového zabezpečení“, který obsahuje: organizaci týlu do zahájení a v průběhu boje, rozpočet materiálního zabezpečení, objem a organizaci přísunu a doplňování bojové techniky pohonnými hmotami, způsob použití zdravotnických útvarů a jednotek a organizaci odsunu raněných, místo, dobu rozvinutí a osu přesunu TVŠ a organizaci spojení. Plán schvaluje velitel.

Úkoly týlového zabezpečení předává zástupce velitele pro týl podřízeným formou týlových nařízení. Týlový rozkaz vydává velitel divize a pluku jen v ojedinělých případech, kdy bude dostatek času na jeho zpracování.

Důležitou funkcí v oblasti velení týlu má náčelník štábu. Jeho povinností je sladovat práci zástupců velitele pro týl a pro technické věci a náčelníků druhů vojsk a služeb.

Musí mít stále přehled o množství zásob materiálu a stavu bojové techniky, aby mohl reálně předvídat situaci a být připraven přednést veliteli návrhy k rozhodnutí. Naopak, zástupci velitele pro týl a technické věci musí být neustále informováni o předpokládané činnosti vojsk a všech změnách bojové situace, aby mohli včas organizovat týlové a technické zabezpečení. Vzájemná nepřetržitá informovanost vyžaduje častý osobní styk s NŠ nebo využití styčných důstojníků, v krajním případě i pojitků. Povinností náčelníka štábu je informovat zástupce velitele pro týl a technické věci, kontrolovat činnost týlu a zabezpečovat nepřetržitě spojení pro jeho řízení.

Divize i pluk zřizují ve všech druzích boje týlové velitelské stanoviště, kde jsou příslušníci služeb, služby dělostřeleckého vyzbrojování a technické služby a důstojníci štábu a politického oddělení (skupiny), kteří nejsou na VS. Všichni tito funk-

cionáři podléhají v otázkách chodu služby na TVS zástupci velitele pro tyl.

Na rozdíl od dřívějších zásad není TVS pluku zároveň záložním velitelským stanovištěm, ale jen místem pro velení tylu. To potvrzuje dosavadní praxi a zkušenosti, že TVS skutečně nebylo schopno plnit úkoly záložního velitelského stanoviště.

Týlové velitelské stanoviště rozvíjíme na takovém místě a přemísťujeme na takovém směru, aby zabezpečovalo nepřetržité velení tylovým útvarům a jednotkám a spojení s VS. Bude tedy nejen v prostoru rozvinutí tylu, ale často se bude předsunovat před tento prostor, aby neztratilo kontakt s VS. To vyžaduje, aby bylo vysoce pohyblivé a mohlo pracovat za pohybu.

Jeden z hlavních úkolů tylu je včasné přísunu materiálu útvarům a jednotkám. Při současné, vysoce pohyblivé a manévrové bojové činnosti a velké spotřebě materiálu všeho druhu není to úkol jednoduchý. Průměrný denní přísun materiálu činí u divize 600 tun. Tento objem, který musíme na stupni divize, útvar a zčásti i prapor přijmout, rozdělit, přeložit a přisunout, ztrojnásobuje se prakticky na 1300 tun. Poněvadž zatím hlavní pracovní silou v tylu jsou řidiči dopravních vozidel, kteří plní i úkoly strážního zajištění, je zřejmé, že na tyto úkoly tyl vlastními prostředky nebude vždy stačit.

I přes různé mechanizační prostředky k nakládání a nové formy přísunu bude nutné v naléhavých případech pomoci tylu ke zvládnutí všech úkolů.

V obsahu činnosti tylu nepřinášejí nové řady podstatných změn. Hlavní změny jsou v organizaci tylu v jednotlivých druhích boje. Ve střetném boji pochodu tylové útvary divize v samostatném proudu ve vzdálenosti 30–40 km a tylové jednotky pluku ve vzdálenosti 10–20 km od hlavních sil. Pochodují-li dva útvary po jedné ose, mohou tylové jednotky čelního útvaru pochodovat společně s tylovými jednotkami útvaru, pochoduujícího za ním. Bezprostředně za útvary přesunují se pouze zdravotnické a dílenské vyprošťovací prostředky.

Poměrně značné vzdálenosti tylu od hlavních sil jsou z toho důvodu, aby tylové útvary a jednotky nebránily a nepřekážely rychlému rozvinutí bojových sledů a aby vzdálenosti mezi bojovými a tylovými sledy zajistily v případě jakéhokoli vývinu situace možnost manévru prvosledovými jednotkami a útvary do hloubky, bez změny prostorů rozmístění tylů.

Po ujasnění a ustálení situace mohou pak tylu zaujmout odpovídající prostory k zabezpečení probíhajícího střetného boje. Nejprve budou rozvíjet plukovní obkazy, a to za bojovými sestavami pluků a divizí za hlavními silami divize. V této situaci bude výhodné, aby zástupce velitele pro tyl byl v osobním styku s velitelem nebo náčelníkem štábu.

V útočném boji, ve snaze přiblížit k vojskům materiální, zdravotnické a technické prostředky a rozptýlit zásoby materiálu, členíme tyl do hloubky, zpravidla na dva sledy. První sled tylu, do kterého vyčleňujeme zdravotnické jednotky, část jednotek pro opravu techniky, část vozidel s municí a pohonnými hmotami, a někdy i kuchyně praporů s předepsanou zásobou potravin, se přesunuje za útoku hned za prvním sledem pluku nebo divize. Jeho úkolem je poskytovat okamžité technickou a zdravotnickou pomoc vojskům a v případě naléhavé potřeby doplnit prvosledovým útvarům a jednotkám spotřebované zásoby materiálu. Zásoby, vyčleněné do 1. sledu tylu, použijeme také k úhradě ztrát po jaderných úderech.

Slučovat hospodářské výdejny praporů do 1. sledu tylu pluku je možné po důkladném uvážení, poněvadž při vysoce manévrové útočné činnosti a časté změně úkolu bude velmi obtížné, aby se opět sloučily se svými prapory.

Druhý sled tylu divize a pluku tvoří zbývající tylové jednotky se zásobami munice, pohonných hmot, automobilního, technického a výstrojního materiálu a proviantu. Postupuje za druhým sledem divize nebo pluku a jeho úkolem je běžně doplňovat spotřebované zásoby a přijímat zásoby, přisunované od nadřízeného zásobovacího stupně.

Členění tylu divize a pluku na dva sledy vyžaduje řešit způsob velení a spojení mezi oběma sledy. TVS se může přesunovat za druhým sledem tylu, nebo se může předsunout a přimknout k 1. sledu. Velením druhé části tylu bude pak zpravidla pověřen u divize některý z pomocníků náčelníků služeb, část štábu automobilního praporu nebo přímo velitel. U pluku to může být některý z náčelníků služeb, velitel hospodářské čety nebo příslušné automobilní jednotky.

Členění tylu divize a pluku, místo TVS a způsob velení jednotlivým sledům tylu závisí na rázu bojové činnosti, bojovém úkolu a celkové situaci. V žádném případě

nelze tyto otázky řešit šablonovitě, ale konkrétně v různých variantách podle skutečných podmínek.

Útok bez použití jaderných zbraní přináší i některé zvláštnosti do činnosti týlu.

Především půjde o rozmístění týlových útvarů a jednotek v menší vzdálenosti od vojsk i jeden od druhého, o zvýšenou spotřebu munice a o změny v charakteru a složení zdravotnických ztrát. Způsob přemísťování a rozvinutí týlových útvarů a jednotek bude závislý na tempu postupu vojsk; v každém případě nebudou se tyto jednotky tak často přemísťovat. Při přípravě útoku bude hlavní pozornost zaměřena na včasné a úplné zabezpečení vojsk municí. Munice k palebné přípravě může být předem dovezena do palebných postavení. Zásoby PHM budeme vytvářet v takové výši, jako při bojové činnosti ve vysokých tempech. Zdravotnická pomoc na nižších etapách bude ve větším rozsahu a budou převládat zranění, vzniklá střelnými zbraněmi.

Týlové zabezpečení obrany vyžaduje včas (v období přípravy) vytvořit u útvarů a svazků pohyblivé zásoby materiálu.

Podle cílů obrany můžeme vytvářet v palebných postaveních zvýšené zásoby munice. V průběhu boje musí týl přednostně zabezpečovat útvary a svazky, které usku- tečňují protizteče a připravit podmínky k všeobecnému přechodu do útoku.

Týlové velitelské stanoviště spolu s týlovými útvary a jednotkami se rozmísťuje v úkrytech a v prostorech těžko sjízdných pro tanky. Jejich vzdálenost od předního okraje bude větší než za útoku, aby i při dočasném vklepnutí nepřítele do vlastní obrany nebylo nutno s nimi manévrovat. Podle uclnění a hloubky obrany to může být u pluku 15–20 km, u divize 25 až 35 km. K oklamání nepřítele a k oslabení účinků jeho jaderných úderů zaujaté prostory rozvinutí týlu střídáme.

Nové zásady materiálního, technického a zdravotnického zabezpečení bojové činnosti vojsk musíme uvést v život co nejdříve. Aby týlové útvary a jednotky byly schopny plnit v boji své úkoly, musíme je tomu včas naučit. Nejlepší školou k tomu jsou taktická cvičení s vojsky všech stupňů, s vytvořením podmínek i pro činnost týlu.